

samo one vsote, katere je izdal sadjar za drevesca ob času, ko jih je sadil, ne oziraje se na starost obglodanega drevesca.

Naši napredni sadjarji oskrbijo po lovskem zakonu zahtevano zavarovanje sadnih drevesc s slamo, kolci ali z žico. Radi letošnjega visokega snega pa se zajec v tolikernih primerih ni spravil nad debelca, ampak je prišetal po zamrznjeni debeli sneženi odeji in uničil drevju krone!

Podčrtamo pa tokrat še primer, ko je zajec proti koncu avgusta pred leti rajnemu župniku Antonu Tkavcu pri Št. Petru pri Mariboru do osahnelosti obglodal 19 več let starih jablan!

Še bolj kot sadovnjaki so trpeli od pozebe letošnjo dolgotrajno in neznosno zimo vinogradov. Škoda je vidna sedaj, ko je trta ozelela in strašijo iz vinogradov črne lise. S pozebo trte nima zajec nobenega opravka, pač pa uničujejo sedaj že precej dolge poganjke.

V minulem tednu je opazoval zajca verodostojen vinogradnik v vinogradu mariborske Nabavljalne zadruga na Meljskem hribu pri Mariboru. Zajec je skakal skozi vinogradne vrste in si je kot veščak izbiral za svoj nenasitni želodec poganjke najbolj žlahtnih trt. Z uničevalno pojedinjo se je mastil dalje časa in prav nič ga ni motilo, da so bili na spodnjem koncu na delu kopači. Kakor na Meljskem hribu je v nešteti primerih tudi drugod.

Lani ni bilo ali pazelo malo fižola in še za seme ga je bilo težko kupiti. Radi spomlad-

nega deževja zasajeni fižol se dolgo ni prikazal iz zemlje. Komaj ga je prignalo pičlo sonce k rasti, že je zajcem in srnjadi v pašo. In to se ne dogaja samo po njivah ob gozdovih, ampak tudi po poljih daleč od host.

Kmet nam piše, da je opazoval srnjad, ko se je s sprednjimi nogami vzpenjala po kolu in uničevala zgodnji fižol od zgoraj navzdol.

Ajda je tolikokrat zadnje upanje poljedelcu, ako mu je toča zabila ali povodenj uničila žitni pridelek. Ajda, in to ne stebila, ampak zrnati vršiči, so posebna slaščica za srnjad.

Žitna polja vseh vrst pa so v zadnjih letih po zaslugi lovskih zakupnikov uničevalna torišča za fazane, ki so se po ravninah neverjetno razmnožili.

V hudih in resnih časih živimo. Da se obvarujemo nevtralnost in se rešimo največjega gorja — vojne, moramo izvažati. Naš odvišni žitni pridelek bo letos znatno nazadoval radi poplav po naših najbolj žitorodnih južnih pokrajinah. Slovenija je sama pasivna glede prehrane in navezana na uvoz. In pri vsem resnega pomisleka vrednem položaju pa še pitamo naši zabave željni gospodi z itak skrajno pičlimi sadonosnimi, vinogradnimi in poljskimi pridelki zajce, srne in divjo perutnino!

Če kdaj, je sedaj res dvanajsta ura, da se od divjadi povzročena škoda s spremembo lovskega zakona vsaj temeljito zajezi, če že ne s pokončanjem teh največjih škodljivcev popolnoma in enkrat za vselej prepreči!

Po svetu

Izredni vojaški ukrepi italijanske vlade. Drugi dan velike nemške ofenzive na zapadu je izdala Italija dva izredna vojaška ukrepa, ki dokazujeta pripravljenost Italije za vstop v vojno na strani Nemčije v odločilnem in za Italijane ugodnem trenutku. Italija je proglasila 5. junija vse vodovje ob obalah Italije, Albanije in italijanskih kolonijah v širini 12 milj za nevarnostni in z minami zavarovani del. Ladje, ki hočejo pluti v pristanišča ob teh obalah, se morajo pravočasno javiti italijanskim konzulatom in vojnim oblastvom, od katerih bodo dobile dovoljenje za prista-

nek. V luko bodo plule pod poveljništvom posebnega italijanskega pilota. Ladje, ki bi se ne držale tega predpisa, so same odgovorne za posledice. Drugo italijansko uradno sporočilo pravi, da se od 5. junija smejo uporabljati signali s sirenami samo v primeru zračnih napadov. Vkljub vsem tem izdanim izrednim ukrepom prevladuje v mednarodnih krogih naziranje, da Italija ne bo udarila, dokler sedanja nemška ofenziva ne bo končana in dokler Nemci ne bodo zasedli Pariza. Šele za primer nemške bolj odločilne zmage na zapadu, bi bilo pričakovati, da poseže Ita-

Raziskovalec Hubert Wilkins hoče s podmornico na severni tečaj Cordell Hull, ameriški minister za zunanje zadeve General M. Nedič, naš minister za vojsko in mornarico Dunajčani so še vedno razpoloženi. »Povabil« so celo leva k mizi

»Nagnati me torej hočeš kakor Blaža?«

»Ti si si to še bolj zaslužila kakor Blaž.«

»Ko bi otrok ne bilo, bi šla.«

»Za otroka bom jaz skrbel. Ti kar pojdi — pojdi!«

Tedaj je žena kriknila: »Jurij!« in se je vrgla na stol in zaihtela. Ali kmalu je spet dvignila glavo in rekla napol žalostno in napol jezno:

»Zdaj vem, kodi ga je. Ti si se v drugo zagledal in bi se me rad iznebil, da bi drugi ne bila na poti.«

»Sakrabort!« se je zadril, skočil pokonci in udaril z nogo ob tla. »Za takega lumpa me imaš? Prej bo tekla Drava navzgor, kot da bi Končnik pozabil, kaj je pred oltarjem obljubil. Če boš kdaj kaj takega čula o meni, mi lahko v lice pljuneš.«

»Ti me ne maraš več.«

»Jaz hočem le to vedeti, kdo je gospodar pri hiši, ti ali jaz.«

»Znebil bi se me rad.«

»Jaz? Tebe znebil? Še na misel mi ne pride. Čisto na tvojem je, ali hočeš ostati ali ne.«

»Meni še na misel ne pride, da bi šla.«

»Potem se moraš predelati, ne smeš se mi trmasto upirati, ne smeš mi nasprotovati.«

»Za božjo voljo, saj ti ne nasprotujem. Saj te vse ubogam, kar te po vesti morem. Le kaj takega ne zahtevaj, česar po svoji vesti ne morem storiti!«

»Meni se ne ljubi, da bi se s teboj še prerekal. Zdaj te vprašam še enkrat, ampak — to si zapomni — zadnjikrat, ali se hočeš po moji volji ravnati, da ali ne?«

»Če nič proti veri —«

»Nikar se ne izgovarjaj! — Da ali ne?«

»Ti hočeš, naj zanemarim svoje krščanske dolžnosti ... naj k maši ne hodim ... naj k zakramentom ne pristopam ... naj Boga zapustim ... Moj Bog!«

»Jaz hočem le, da moraš z menoj držati, ne pa z mojimi sovražniki. V cerkev ne smeš več.«

Tilka je stegnila roke, sklenila prste, da so pokali, bila je bleđa, hip nato vsa rdeča, šepetala je vase: »Ne morem ... ne morem ...«, odločilne besede pa ni spravila z ust.

Mož se je že zmagovito razkoračil pred njo, že je menil, da se mu je vdala in je velel še strože:

»Odgovori, pa hitro! Ali me hočeš poslušati? Da ali ne!«

Tedaj je Tilka dvignila glavo in rekla odločno:

»Ne. — V tej reči nikdar.«

Njemu je na čelu nabrekli žila, okoli ust ga je streslo, trenutek je molčal. Potem je dejal na vitez mirno, pa hladno:

»Tako, zdaj si odločila. Med nama je vsemu kraj. — Pospravi svoje reči in izgini — danes še!«

Žena je planila pokonci in obstala bleđa ko smrt, po vsem telesu se je tresla.

Richterjev vrt, Prusi in Avstrijci so streljali nanje, Geissler pa je tičal ob nekem podstrešnem oknu. Obdal se je z žimnicami, da bi bil pred krogliami kolikor toliko varen. Zbiral je vtise in delal risbe, ki so po njih potem nastale slike zadnjih bojev. Te slike so se ohranile do današnjega dne.

Minuta vojnega ognja. Francoski mornariški minister Campinchi je imel v radiu govor, v katerem je med drugim dejal, da je treba za zmago volje in orožja. Navedel je potem zanimive številke. Tako je dejal, da velja 200-kilogramska bomba, ki jo vržejo na podmornico, 6000 frankov, en sam torpedo pa 530.000 frankov. Da je potopil nemško podmornico, je francoski vojni brod

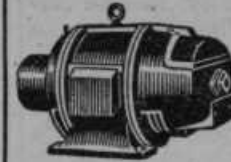
lija vmes in pomore Nemcem izvojevati končno odločitev.

V zopet preosnovani Reynaudovi francoski vladi so sami preizkušeni voditelji političnih strank ter močnejših skupin. Predsednik francoskega ministrskega sveta Pavel Reynaud je 5. junija zopet preosnoval svojo vlado. Na novo v vlado vstopivši ministri in državni podtajniki so preizkušene in voditeljske osebnosti iz vseh političnih strank ter močnejših struj, izvzemši komuniste in Bluma, ki je voditelj socialistov in nekdanje ljudske fronte. Dosedanji zunanji minister in bivši ministrski predsednik Daladier je izpadel iz vlade in je prevzel zunanje ministrstvo predsednik vlade in obrambeni minister Reynaud. Dejstvo, da je zapustil Daladier zunanje ministrstvo, dokazuje, da je Reynaud odločen za močno francosko politiko tudi za primer, da bi posegla v vojno Italija. Preosnovanje francoske vlade ob pričetku velike nemške ofenzive priča o najodločnejši francoski volji za odpor. Izpadle so iz nove vlade tudi vse one osebnosti, ki so bile količkaj prijazne misli, da bi Francija sklenila od Anglije ločen mir z Nemčijo. Nemci trdijo o novi francoski vladi, da se bo Francija pod novo vlado v najbližjem času približala Rusiji ali pa Italiji.

Amerika ne ve, kaj bi z zlatom. Priliv zlata iz drugih delov sveta, zlasti iz Evrope v Ze-

dinjene države Severne Amerike je tolik, da začena delati Amerikancem preglavice. Medtem ko so novčanične zlate rezerve ob koncu leta 1933. znašale 7,4 milijarde dolarjev, so koncem maja 1940. znašale že preko 19 milijard dolarjev. Že leta 1933. je imela Amerika dobro tretjino vsega novčaničnega zlata na svetu, danes pa leži v shrambah ameriškega zakladnega urada že preko 70% vsega novčaničnega zlata. V sedanji vojni se zlato v še mnogo večji meri steka v Zedinjene države, ker morajo vojskujoče se države svoje nakupe vojnega materiala v Ameriki plačati z zlatom. To bo šlo tako naprej, dokler bodo Zedinjene države hotele prodajati svoje blago drugim državam in dokler bodo druge države še imele kaj zlata. Če bo šel priliv zlata v Ameriko v tem tempu naprej, se bo kmalu zgodilo, da bodo imele Zedinjene države v svojih shrambah 90% zlatih rezerv vsega sveta. Amerika pa nima z zlatom nobene prave uporabe ter ga mora tako rekoč zakopati. Zato gospodarski in finančni strokovnjaki v Ameriki zahtevajo, naj bi Zedinjene države spremenile svojo izvozno in uvozno politiko. Izvoz namreč pospešujejo z vsemi sredstvi, tudi s premijami, onemogočujejo ali omejujejo pa uvoz ter prepovedujejo dajanje kreditov in posojil inozemstvu. Posledica tega je, da morajo namesto koristnega blaga uva-

DOBAVLJA- POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturška 69

žati zlato iz zlatih rudnikov sega sveta in iz predalov novčaničnih bank drugih držav. Zato so v Ameriki začeli mnogo razmišljati o tem, kako bi se po končani vojni znebili prevelikih zlatih rezerv. Najpreprostejše sredstvo bi bilo, če bi Zedinjene države omogočile drugim državam, da plačajo svoje nakupe v Ameriki ne z zlatom, marveč z izvozom lastnih izdelkov. Po svetovni vojni bo potrebna presnova ves svet obsegajoče valutne, gospodarske in trgovinske politike, ki naj postavi svetovno gospodarstvo na novo podlago. Brez pomoči Zedinjenih držav bo to nemogoče.

Sovjeti in cerkve. Angleški katoliški listi poročajo o postopanju sovjetskih oblasti s cerkvami na Poljskem. Po zasedbi Poljske so sovjeti več cerkva zaprli, na vztrajno zahtevanje prebivalstva pa so jih morali zopet od-

Nemški vojaki rišejo in pleskajo po zasedbi Belgije kašipote za nemško vojaštvo

Nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski berlinski poslanik Dino Alfieri

Holandsko mesto Hoorn ob Zuidoostskem morju z leta 1532. zgrajenim pristaniškim stolpom

Priljubljenost čebel v Ameriki, ki bodo poslani po železnici na dolocene kraje

»Sirocco« uporabil pet granat, ki so veljale skupaj 54.000 frankov. Ena sama minuta vojne ognja s križarke »Foch« velja 72.000 frankov. Bojna ladja »Dunquerque« je veljala več nego milijardo frankov, bojna ladja »Richelieu« 2 milijardi frankov.

Topla rešilna obleka v mrzli vodi. Na švedskem zbuja novo rešilno oblečko, ki ga je izdelal izumitelj grof Mörner, veliko pozornost. Pred kratkim je Stockholmcane zelo presenetil, ko je priplaval v tem oblečilu sredi ledenih plošč po Norrströmu in je pri tem mirno kadil cigareto. Ko so ga potegnili na kopno, je zlezal suh in topel iz zaščitne obleke. Oblečko se zapira s posebnim zapiranjem na

»Jurij, taka ne more biti tvoja volja!« je kriknila. »Moja beseda je kakor skala. Jaz nisem baba.« Zgrudila se je predenj na kolena in ga s povzdignjenimi rokami prosila:

»Jurij, te sramote mi ne stori in ne pahni me v nesrečo!«

»Sama si se pahnila. Zdaj je prepozno prositi.«

»Usmili se vsaj najinih otrok!«

»Tema ne bo nič manjkalo. Katra ju nima nič manj rada ko ti. Saj sta zdaj tudi že zmeraj pri Katri.«

Tilka se je spet zvrnila na stol in se je vsa tresla od joka. Mož je coklal po sobi gor in dol. Čez nekaj časa se je Tilka unesla. Vprašala je zamolklo:

»Torej ti je resnica, da naj grem?«

»Resnica,« ji je odsekal besedo.

»Dobro, tedaj pojdem. Pa to vedi, da po svoji volji ne grem! Jaz nisem kriva ne pred Bogom ne pred ljudmi. Grem, ker moram.«

Nekaj je zabrundal, odprl omaro in vzel iz nje hranilno knjižico, ki jo je pomolil ženi:

»Tu je denar, ki si ga prinesla k hiši. Na, vzemi, kar je tvoje!«

»Obdrži si denar in ga hrani za otroka! Naj bo njun!« je odgovorila.

»Kam pa hočeš brez denarja?«

»Ne vem... Od gospodinjstva imam še nekaj čez sto goldinarjev. Te mi boš menda pustil — toliko sem

si vendar zaslužila ta leta... Za silo bo... Vse drugo, kar po meni ostane, je otrok.«

Zopet je zagodrnjal in šel iz sobe.

Ko je zaprl duri za sabo, je Tilka zopet na ves glas zajokala. Pa ni dolgo. Saj ni mogla kar tako sedeti, saj je morala nekaj ukreniti. Toda kaj, za božjo voljo? Bilo ji je obupati... Strašno so se ji podile misli po glavi... Ali je to zdaj kazen za to, ker ni ubogala očeta in je vzela Končnika? Ne, Jurij ji je bil usojen. Še danes ji ni žal, da ga je vzela. Saj je doživela v svojem zakonitih letih dni. Pet let in čez je bilo vse dobro. Paš sta se včasih sporekla, toda vedno sta se spet hitro pobotala. Šele odkar mož ni več v cerkev hodil, je postal tako samosvoj in trd. Ves se je izpremenil. In vendar jo ima rad. Saj se je še oni dan o tem prepričala. Morda si le še premisli, morda ji le še reče, naj ostane. Ali ne! Njegov ponos mu tega ne bo dal. Njegov ponos je močnejši od njegove ljubezni... Ali ga ne bi še enkrat prosila za usmiljenje? Ne, saj bi ne pomagalo. Pozna ga. In... svoje časti tudi ne bo kar tako zametovala. Take žalitve, kakor je mož njo užalil, nobena druga žena ne bi prenesla. Tudi ona ima svojo čast in svoj ponos. Ne bo se več poniževala, ne bo se več jokala, brez solze bo šla iz hiše in se naredila, kakor da ji slovo ne sega do srca... Ali kam naj se obrne? K očetu nazaj? Ne, ne, oče so bolelni in sitni. In tudi oče imajo svoj ponos. Sram bi jih bilo, ko bi jo morali vzeti pod streho: ženo,